

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

Комунального закладу вищої освіти

«Одеська академія неперервної освіти

Одеської обласної ради»

Голова Вченої ради

Л.К. Задорожна

(протокол № 3 від «27» квітня 2021 р.)

Ректор Комунального закладу вищої освіти

«Одеська академія неперервної освіти

Одеської обласної ради»

Л.К. Задорожна

(наказ від «28» квітня 2021 р. №01-2/156-3 ОД)

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ
ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Одеса

2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, нормативних документів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Статуту Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (далі - Академія) з метою запобігання плагіату в наукових, навчально-методичних та навчальних працях науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників Академії, здобувачів вищої освіти.

1.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, узгоджено з відповідними нормативними документами Академії.

1.3. Положення спрямоване на сприяння формуванню академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Академії.

1.4. Положення розповсюджується на наукові, навчально-методичні та навчальні праці науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників Академії, здобувачів вищої освіти.

2. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

У цьому Положенні використовуються терміни у наступних значеннях:

2.1. *Автор* – фізична особа, творчою працею якої створено науковий

твір.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць.

Звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базами внутрішньої бібліотеки системи, базою академічних текстів Академії, відкритими інтернет-джерелами.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Система виявлення збігів/ідентичності/схожості (далі – Система) – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в інтернеті, репозитаріях, базах даних та ін.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному вебсайті Академії (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, рукопис дисертації, кваліфікаційна робота тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-

сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

2.2. Різновиди плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення – заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;

- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних

раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

3.1. Запобігання плагіату в академічному середовищі Академії здійснюється шляхом проведення комплексу заходів, які полягають у:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням правил цитування та посилання;

- викладанні курсу з академічного письма для здобувачів вищої освіти;
- формуванні викладачами завдань у межах освітнього процесу з використанням інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності зокрема;

- створенні та розповсюдженні рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела;

- перевірці академічних текстів на плагіат;

- оприлюднення цього Положення через офіційні вебресурси Академії.

3.2. Завідувачі кафедр, керівники підрозділів Академії повинні довести зміст Положення до відома науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників та здобувачів вищої освіти, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» на етапі допуску до захисту;
- кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду профільною кафедрою;
- монографії та підручники, що рекомендуються до видання Вченою радою Академії, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
- навчальні, навчально-методичні, методичні посібники, які мають авторський текст та рекомендуються до видання Вченою радою Академії, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо.

4.2. Безпосередню перевірку зазначених у п. 4.1. матеріалів, за відповідним дорученням проректора з науково-педагогічної та інноваційної діяльності здійснює експертна комісія.

4.3. Для перевірки матеріалів на ім'я проректора подається заява відповідного зразка (Додаток 1).

4.4. Перевірка зазначених у п. 4.1. матеріалів проводиться згідно з інструкцією (Додаток 2) за допомогою з визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу):

Рекомендовані показники унікальності тексту у письмових роботах здобувачів вищої освіти:

– понад 80 % – текст письмової роботи є унікальним, така робота може претендувати на високу оцінку;

– від 60 до 80 % – унікальність тексту є середньою, за наявності правильно оформлених цитувань така робота може бути допущена до

захисту;

– від 40 до 60 % – письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень;

– менше 40 % – письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

4.5. Кваліфікаційна робота, у якої показник унікальності менше 60 %, після доопрацювання подається вдруге на електронну перевірку на академічний плагіат з подальшим дотриманням показників, представлених у п. 4.4.

4.6. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для електронних варіантів, представлених у форматах: *.rtf, *.doc, *.docx. Фотографії подаються у форматі JPEG (.jpeg). Письмова робота вводиться повністю, починаючи з титульного аркушу і включно з додатками.

4.7. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату (Додаток 3 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до друку (захисту), відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

4.8. Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є науковими роботами (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, дисертація) службовою запискою повідомляє про це проректора з науково-педагогічної та інноваційної діяльності Академії.

4.9. Викладач, який виявив академічний плагіат (компіляцію) у творах здобувачів вищої освіти (стаття, тези, кваліфікаційна робота, тощо) попереджає про це автора, а у разі його незгоди – інформує службовою запискою завідувача своєї кафедри.

4.10. Здобувач вищої освіти, у творі якого зафіксовано низький рівень унікальності, після доопрацювання тексту має максимальну

можливість двічі перевірити його на академічний плагіат за власний рахунок.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

5.1. У разі виявлення плагіату у роботах науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників Академії та здобувачів вищої освіти вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

5.1. Виявлення двох і більше фактів академічного плагіату у творах здобувачів вищої освіти, може бути підставою для виключення з магістратури чи аспірантури.

5.2. Виявлення фактів академічного плагіату у науково-педагогічних та педагогічних працівників може бути враховано при подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

5.3. У разі виявлення академічного плагіату в кваліфікаційній роботі на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.

5.4. Відповідальність науково-педагогічних, педагогічних наукових та інших працівників Академії за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями.

5.5. Науково-педагогічні працівники, що публікують наукові та методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

5.6. Науковий керівник несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення щодо доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також про допуск роботи до попереднього захисту.

6. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

6.1. У разі незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

6.2. Апеляція подається особисто автором (авторами) роботи на ім'я ректора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

6.3. У разі надходження апеляції, за наказом (дорученням) ректора створюється комісія для розгляду апеляції.

6.4. Комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) ректора як з ініціативи працівників Академії, так і за заявами сторонніх осіб.

6.5. Персональний склад членів комісій формується з досвідчених та авторитетних науково-педагогічних працівників Академії. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками Академії, за умови відповідності їх наукової чи професійної кваліфікації темі твору, який перевіряється. При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» до складу комісії залучається представник органу студентського самоврядування.

6.5. Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

6.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату (компіляцій) у творах здобувачів вищої освіти зберігаються на кафедрах, у творах науково-педагогічних працівників – в науковому відділі.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення набуває чинності (на підставі рішення Вченої ради) з моменту введення його в дію наказом ректора Академії.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора за рішенням Вченої ради Академії. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Академії відповідно до їх функціональних обов'язків.

Проректору з науково-
педагогічної та
інноваційної діяльності
професору Ягодніковій В.В.

ЗАЯВА

Я, П.І.Б., (посада, місце роботи / навчання) прошу перевірити мою роботу (стаття, кваліфікаційна робота, тощо.....) на тему (назва роботи) щодо самостійності виконання письмової роботи. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», згідно з яким виявлення академічного плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до захисту (друку) та застосування дисциплінарних заходів.

Додаток: електронний варіант роботи додається.

Дата

Підпис

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок подання робіт для перевірки щодо самостійності
виконання письмової роботи

Для реалізації Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Академії:

1. Здобувач вищої освіти, науково-педагогічний, науковий, педагогічний працівник Академії подає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді.

2. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформляються у вигляді «Експертного висновку про перевірку на наявність академічного плагіату» (Додаток 3) і надаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою про допуск письмової роботи до попереднього захисту (друку) або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності.

**ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК ПРО ПЕРЕВІРКУ НА НАЯВНІСТЬ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ**

Експертна комісія, розглянувши Звіт подібності, отриманий за допомогою системи Strikeplagiarism.com, стосовно кваліфікаційної роботи (статті, тощо) здобувача вищої освіти (науково-педагогічного працівника) ПІБ _____ за темою: « _____ »,

дійшла наступного висновку:

_____ станом на _____
(дата перевірки роботи)

Проректор з науково-педагогічної та
інноваційної діяльності
Комунального закладу вищої освіти
«Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»

_____ ПІБ